

Vaszi Csákány Lajos csendőr szakaszvezető

Vaszi Lajos próbacsendőr, tizedes (később véglegesített csendőr, szakaszvezető).

1916. június 20-án született Brassóban (Erdély).

Édesapja Vaszi Csákány József (Aldoboly 1882 - Brassó 1921), Vaszi Csákány János és Kányádi Mária fia, Brassóban volt a vasútnál alkalmazásban. Édesanyja szül. Kerekes Ilona, (Illyefalva 1889 - Illyefalva 1966) Kerekes András és Jakab Mária leánya. Szülei 1909. április 13-én kötöttek házasságot Illyefalván, (Háromszék vármegye, Erdély). 4 testvére volt.

Öt éves korában elvesztette édesapját. Édesanyja az öt árva gyermeket egyedül kellett nevelje a Romániához csatolt Erdélyben. Korán munkába kellett állniuk és szakmát tanulniuk. Lajos a géplakatosságot tanulta ki.

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS ANYASZENTEGYHÁZ

Sz.: 743/1941

KIVONAT

Lászlóvárosi ügyben keltjegyzés, 1941.

a Illlyefalva i református nemes és szent ekklesia házassági anyakönyvéből.

V. f. 10. t. l. lap

Az esketési év, hó, nap	Vőlegény és menyasszony				Tanuk neve és polgári állása	Összesítő pap	Minő okmányok alapján
	neve, vallása és állása	születés, lakhely és hákszám	nyílán, vagy hajadon érv. v. válj.	szülőinek neve és polgári állása			
1909. április 13.	Vőlegény: Vaszi László József gör. kat.	27 éves Udaboly	nőtlen	Vaszi László József Kányódi Mária	Mokler Andrá	László	1909. apr. 13. kat.
	Menyasszony: Kereskes Ilona ref.	20 éves Illlyefalva	hajadon	Kereskes Andrá Szabolc Mária	Kereskes László	László	1909. máj. 13. kat.

A fentnevezett helyről hivatalosan kiadta Illlyefalva n. 19. 4. évi 1909. máj. 13. hó 30. n.

S. J. ...
református lelkész.

Vaszi Lajos szüleinek házassággötési anyakönyvi kivonata.

Branov vármegye. város.

Születési anyakönyvi kivonat.

Folyó szám	A bejegyzés ideje (év, hó, nap)	A születés ideje (év, hó, nap)	A gyermek utóneve, neme, vallása	A szü l ö k			A születés helye, ha a születés nem az anya lakásán történt	Aláírás előtti esetleges megjegyzések. Aláírások
				családi és utóneve, állása (foglalkozása), lakhelye	vallása	élet-kora		
367	1916 június 26	1916 június 20	Lajos János gör. kat.	Vaszi József máramarosi főispánok helyettese	g.	33		Vaszi József és felesége Kereskes Ilona anyakönyvvezető helyettes

Utólagos bejegyzések. Kiigazítások

Költségi díj egy korona
Bejegyzési díj 285/1916 pn. t. sz. a.

Bizonyítom, hogy ez a kivonat a Beassó anyakönyvi kerület születési anyakönyvével szöszserint megegyez.

Kelt Branov 1916 június 26

Raimund ...
anyakönyvvezető.

11. r. sz. — Körjegyzői Nyomda, Trencsén. 15. sz. minta (az A. U. 115. §-ához).

Vaszi Lajos születési anyakönyvi kivonata.

A Vaszi Csákány család görögkeleti vallású kisbirtokos volt a Háromszék vármegyei Aldobolyban. 1920 körül a család áttért a református hitre. (Feltételezhetően ezt Trianon következtében tették, amikor Erdélyt Romániához csatolták. Ugyanis a görögkeleti vallást román vallásnak tartották, ezért minden görögkeleti vallású egyént a románok románként nyilvánítottak. Még a görögkatolikusokat is –akik görögkeleti vallásúak, de a pápa főségét elfogadták, mialatt megtartották a görögkeleti vallás egyéb jellegzetességeit– igyekeztek beolvasztani a görögkeleti egyházba, hogy ezzel is növeljék az erdélyi románok létszámát. A református vallás viszont kimondottan a magyarok vallása volt.)

1940-ben, a második bécsi döntéskor Brassó Románia része maradt, ezért onnan sokan szöktek át Észak-Erdélybe, vagyis az akkor Magyarországhoz visszacsatolt részbe, köztük a Vaszi család is. Lajos nővérének, Erzsébetnek második fia már Kolozsvárott született 1942-ben.

Vaszi Lajos a román hadseregben szolgált. Észak-Erdély visszatértekor magyar katonának illetve csendőrnek jelentkezett, ami tartást adott és biztos megélhetést nyújtott egy küzdelmes életű fiatalembernek. 1941. május 1-én vették fel a csendőrség állományába.

A csendőrség által kiállított "adatlapja" szerint (1. az életrajz végén):

1940. X. 30-án kelt 1313/Vkf.kat.köz. 1941. sz. rendelete alapján polgári életből 6 évi szolgálati kötelezettséggel 50 P havizsold és 20 P-40 fillér csendőrségi pótdíj élvezete mellett történt toborzás folytán 1941.V. 1-én a marosvásárhelyi X. csendőr kerületnél próbacsendőr állományba vétetett.

1941. V. 7-én a katonai és csendőr esküt a nagyváradi csendőr iskolánál letette. A M. kir. nagyváradi csendőriskola parancsnoksága avatta fel.

Vaszi Lajos, hátul középen. A csoport középen ülő vezetője csendőr, míg a többiek között csendőr, rendőr és honvéd egyenruhások is láthatók).

1941-ben ... a nagyváradai csendőr iskolánál katonai átképzésben részesült próbacsendőrt a H.M. úr 1941. VII. 29-én kelt rendelete alapján 1941. VIII. 5-ével a marosvásárhelyi X. csendőr kerülettől a kassai VIII. csendőr kerülethez áthelyezték. Az adatlapon ezt a bejegyzést a csíkszeredai osztály parancsnokság gazdasági hivatala írta alá és látta el pecsétjével 1941. szeptember 22-én.

1942. XI. 1-én próbacsendőrből gyalogos csendőrré véglegesítették és a csendőri II. fizetési fokozatba került.

1942. XI. 5-én elvégezte a járőrtárs iskolát Nagyváradon igen jó eredménnyel.

Vaszi Lajos szakaszvető, véglegesített csendőr, járőrvezető (ő hordja a járőrvezetői jelvényt), járőrben.

1944. I. 25.-én a kassai VIII kerülettől áthelyezték a budapesti I. kerület központi közlekedési parancsnokság állományába, a m. kir. H.M. úr 1943. március 9-én kelt rendeletével.

Vaszi Lajos csendőr, szemben.

Feltehetően 1944 végén "csendőr" rendfokozata helyett szakaszvezetői rendfokozatot kapott (ennek dátuma, helyszíne és háttere nem ismert).

1945. augusztus 5-én Kirn-ben adatlapja "lezáratott és saját kezébe megőrzésre átadva". Aláírás: Kollarics ghdgy. (Kirn egy település Németországban, Rajna-Pfalz tartományban).

1944. februárjában született unokahúgának, Elekes Magdolnának keresztapjaként van bejegyezve a gyergyószentmiklósi anyakönyvben, mely szerint foglalkozása m. kir. csendőr, Győr lakhellyel.

A háború végén a csendőrséget testületileg kitelepítették nyugatra. Vaszi Lajos így került amerikai hadifogságba, majd visszatért Magyarországra (időpont ismeretlen).

Múltjáról, csendőr pályafutásáról nem sokat beszélt, hiszen az akkori légkör Magyarországon hallgatásra kényszerített sokakat. Unokája szerint is ez azért történt, "nehogy elkotyogjak olyat amit nem kéne pl. a csendőrségről, vagy a háborús dolgairól".

1945-ben a csendőrség betiltásával az ő szép pályafutása is véget ért. Ekkor született másik unokahúga, akinek emlékében még él ez a "kedves mosolyú, de hányatott sorsú csendőr nagybácsi".

A háború után csendőrmúltja miatt csak nehezen tudott elhelyezkedni. Először Dorogon dolgozott bányásként, végül a MÁV-nál kapott munkalehetőséget, valószínűleg sógora segítségével, aki szintén ott dolgozott. Vonatfűtői és vonatvezetői vizsgát tett. Először gőzmozdonyon fűtőként, majd motorvonaton vezetőként dolgozott.

Vaszi Lajos családjának egy része 1944 őszén menekült Erdélyből Magyarországra. Vagonban éltek, szinte az egész országon áthurcolták őket. Végül 1945 végén kaptak lakhatási lehetőséget az Esztergom megyei Leányváron. Vaszi Lajos itt talált rájuk, és egy ideig szerető otthonban élhetett az üldözött csendőr.

Folyószám: 8 /1955

Vaszi Lajos
(a férj családi és utóneve)

Brasso városban
községben

1916 év Juni hó 20 született,

Leányvárosi foglalkozású,
Leányvár községben lakos

Larionov Rozália
(a feleség leánykori családi és utóneve)

Gádoros városban
községben

1925 év December hó 3 n született,

hár tarta's foglalkozású,
Telekgerendasi lakos

házasságot kötött.

Telekgerendasi városban
községben

1955 év Oktober hó 4 napján,

gyeerkilenczár ötvenöt
Oktober negyedikén
(a házasságkötés idejével)

A feleség neve a házasságkötés után: Vaszi Lajosné

A férj szülei: Vaszi József
Herekcs Ilona

A feleség szülei: Larionov Maria

Megjegyzések és utólagos bejegyzések:*

Kiállítottam a Telekgerendasi anyakönyvi körület házassági anyakönyvéből.

Kelt Telekgerendasi 1955 évi OKT hó 4 n.

Lehavics Jánosné
anyakönyvvezető

* A követhető adatok jegyezhetők be: külföldi állampolgárság, a gyermeknek családi neve, a házastárs halála, a házasság felbontása vagy érvénytelené nyilvánítása, a feleség névváltozása a házasság megszűnése folytán.

1955. október 4-én Telekgerendáson megnősült. Az anyakönyvi bejegyzés szerint akkor géplakatosként dolgozott. Felesége Larionov Rozália (Gádoros 1925.12.3. - Gyula 1981.),

Krajcsovics György (1889-) és Larionov Mária (1902-) leánya, egy kárpátaljai családból származó elvált asszony volt, akinek Tatár Lajos nevű fiát (Szentés 1942. - Gyula, 2007.) 1957-ben örökbe fogadta.

Vaszi Lajos II háromszor nősült. Első házasságából (Turza Rózália Klára, † 2017) született 1968-ban a jónevű amatőr-fényképész, Vaszi Lajos III. Az unokát, kinek nevéből a Csákány nevet valamikor elhagyták, 9 hónapos korától a Vaszi nagyszülők nevelték. Miután nagybeteg nagyanyja, Rozália, aránylag korán meghalt (1981), a volt csendőr nagyapa egyedül nevelte és sajátjaként szerette unokáját.

**Vaszi Lajos volt csendőr és szeretett nevelt unokája,
Vaszi Lajos III, a majdani jónevű fényképész.**

Együtt éltek Telekgerendáson majd Kétegyházán Békés megyében, ahol dolgozott, MÁV bérlekásokban. Nyugdíjas éveiben a kétegyházi MÁV-SZECSEV lakótelepen éltek. Unokája visszaemlékezése szerint végtelen türelemmel és nyugalommal ápolta nagymamáját hosszú betegsége idején és nevelte őt. “Ő még egy olyan korszak szülötte volt, ahol fontos volt a tartás és az emberi méltóság mindenkinek felett”. – írja unokája, aki hűségesen vele maradt élete végéig, s fiatal kora ellenére ő ápolta nagyapját, amikor az nagybeteg lett.

1993. május 30-án hunyt el Gyulán hosszú, méltósággal viselt betegség után. Telekgerendáson lett eltemetve, ahol felesége mellett alussza örök álmát.

Gyűjtötte és összeállította Kerkayné Maczky Emese

435

Semere

~~Fő~~ Alosztályi **ANYAKÖNYVI LAP**

Csendőrségi toborzási ére 1941

1. Mely avató-bizottság (pság.), hatóság avatta fel		2. Mely évfolyam avatási lajstromában, mely folyószám alatt fordul elő		3. Sorozási év: (toborzási)	1941	4. Anyakönyvi lapszám:	XVII/3398.
M.kir. nagyváradi csendőrségi iskola parancsnokság		5. Családi- és keresztnév: (utónév)		Vaszi Lajos			
		6. Rendfokozat:		prbeső.			
		7. Apja		József.			
		8. Szülőanyja leánykori neve		Kerekes Ilona			
		9. Törvényes házastársának leánykori neve:		.			
Születési	10. év, hó, nap	1916.		13. Fegyvernem, csapatnem, szolg. ág. állománycsoport:		.	
	helység	Brassó		14. Különleges katonai képzettség (gp., árk., távb., stb.)		.	
	járás	"-"		15. Katonai szolgálatra való alkalmasság	Kiképzési fok		.
	megye	"-"			Testi alkalmasság		.
	ország	elszakított terület.		16. Katonai szolgálatra való alkalmasság	Egyéb		.
11. Vallás	ref.		18. Tényleges katonai szolgálatot teljesített:		.		
Polgári	12. szakképzettség és iskolai végzettség:	elemi		19. Állományviszonyai: (tényl., tart., szab., tart., stb.)		.	
	foglalkozás: (mesterség)	géplakatos					
20. Felavattattott:		1941.május 7.					
21. Állományba vétetett:		1941.május 1.					
Személyleírás	22. haja	g. barna	álla	hegyes	himlő	ellen mikor oltatott utoljára	.
	szeme	"-	arcszabása	lefelé keskenyedő	tifusz		.
	szemöldöke	"-	testmagassága	181cm.	kolera	beszél	magyarul és románul
	orra	rendes	különös ismertetőjele	nincs	milyen nyelveken	ir	"-
	szája	rendes	esetleges fogyatkozása	nincs	Lábbeli nagyság száma:		
23. Lakóhelye:							

V á l t o z á s

Rendfokozat	Változás	Év	Hó	Nap	A változás körülményes leírása
próbacsendőr	állományba vétetett	1941.	V.	1.	A román hadseregben szolgált és az 1940.X/30.én kelt 1313/Vkf.kat.közg.1941.sz.rendelete alapján polgári életből 6 évi szolgálati kötelezettséggel 50 P haviszold és 20 P-40 fillér csendőrségi pótdíj élvezete mellett történt toborzás folytán 1941.V/1.én a marosvásárhelyi X.csendőr kerületnél. Nevezett 1941.V/7.én a katonai és csendőr esküt a nagyváradai csendőr iskolánál tette. 116/kt.1941. Ap.7/1941.
"	áthelyeztetett	1941.	VIII.	5.	az 1941.évi 7.sz.Ap-val központilag állományba vett és a nagyváradai csendőr iskolánál katonai átképzésben részesült próbacsendőr a H.M.úr 1941.VII/29.én kelt 100.293/eln.20.-1941.sz.rendelete alapján 1941.VIII/5.ével a marosvásárhelyi X.cső.kerlettől a katonai VIII.cső.kerülethez. 423/kt.1941. Ap.13/1941.
					Csíkcsereida, 1941.szeptember 22. a szb-on levő gh.főnök helyett
prb.csefődőr	áll. mánnyba vétetett	1941.	VIII.	10	a marosvásárhelyi X.kerület-től ezen kerülethez történt áthelyezése folytán, a m.kir. H.M.úr 1941.julius 29-én kelt 100.293/eln.20.-1941.sz. számú rendeletével. All.par.16/1941.sz.
gy. csendőr	véglegesített	1942	XI	1	prb.csendőrből a csendőri II.fizetési fokotaba. All.par.21/1942.sz.
prb.csendőr	elvégezte	1942	XI	5	a járőrtárs iskolát Nagyváradon igen jó eredménnyel, 25 sorszámmal. All.par.22/1942.

